Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	11C/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6620201810
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Katarína Červenková
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2021:6620201810.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v spore žalobcov: 1./ Y. D., U.. XX.XX.XXXX, F. R. D., E. XXX/XXX, 2./ G. D., U.. XX.XX.XXXX, F. R. D., U. XXX/XX, obaja právne zastúpení: JUDr. Michal Matala, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Lučenec, Martina Rázusa 19, proti žalovaným: 1./ G. G., U.. XX.XX.XXXX, F. R. O. XX, zast.: Mgr. Peter Sitarčík, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Lučenec, Jókaiho 1, 2./ Generali Poisťovňa, a.s. so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, zast. MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom Laurinská 3, Bratislava o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná 1./ a žalovaný 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaná 1./ a žalovaný 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 4.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobkyne 1./ a žalobcu 2./ z a m i e t a.

IV. Žalovaná 1./ a žalovaný 2./ s ú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 1./ a žalobcovi 2./ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdených súd, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa 1./ a žalobca 2./ sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 27.04.2020 domáhali od žalovaných 1./ a 2./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy, každý sumy vo výške 20.000,-Eur, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zároveň zaniká druhému z nich povinnosť plniť, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
Žalobu odôvodnili tým, že podľa právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Lučenec sp.zn. 22T/115/2019 zo dňa 05.11.2019 došlo dňa 23.03.2019 k tragickej dopravnej nehode, pričom dopravnú nehodu spôsobila žalovaná v 1.rade, ktorá v tom čase viedla osobného motorové vozidla zn. ŠKODA 105l, pričom sa plne nevenovala vedeniu vozidla, v trojramennej križovatka začala odbočovať vľavo na cestu III/2641 vedúcu do obce Ozdín aj napriek tomu, že v tom čase už bola zľava predchádzaná motocyklom zn. SUZUKI SW 650 vedeným po ceste III/2715 v smere od obce Rovňany na obec Málinec, vodičom F. D., v dôsledku čoho došlo k zrážke vozidiel. Po zrážke vozidiel utrpel vodič motocykla F. D. zranenia, ktorým podľahol na mieste nehody. Následkom trestného činu žalovanej v 1./ rade bola

bezprostredná a náhla smrť F. D., syna žalobkyne 1./ a brata žalobcu 2./, čím žalovaná 1./ neoprávnene zasiahla do osobnostných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.
Žalobcovia uviedli, že žalobkyňa 1./ prišla v dôsledku dopravnej nehody o svojho syna a žalobca 2./ o svojho brata, pričom smrť ich blízkeho príbuzného prišla neočakávane a absolútne nepredvídateľne vo veku 23 rokov. Smrť najbližšej osoby žalobcov šokovala a ochromila a do dnešného dňa sa nevedia zmieriť so smrťou najbližšej osoby.
V žalobe sa uvádza, že žalobcovia v 1.a 2. rade si boli s nebohým F. D. obzvlášť blízki, od roku 1999 žili v spoločnej domácnosti bez otca a žalobkyňa 1./ vychovávala svojich synov s pomocou svojich rodičov. Otec sa o synov nezaujímal, navštevoval ich len sporadicky a ani finančne im veľmi nepomáhal. Žalobcovia v žalobe uvádzajú, že neb. F. D. bol veľmi obľúbený v kolektíve kamarátov a bol aj obľúbeným študentom. Počas štúdia sa zapájal do rôznych študentských súťaží a olympiád a po skončení gymnázia pokračoval v štúdiu na vysokej škole - Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, odbor aplikovaná informatika a zároveň popri štúdiu pracoval formou študentských brigád.
Žalobca 2./ v žalobe uviedol, že sa mu po skončení strednej školy nepodarilo zamestnať, preto sa začal starať o svojich starých rodičov. Z tohto dôvodu má u nich od r.2012 aj trvalý pobyt, no zdržiava sa najmä v byte matky, a to dokonca s nebohým bratom Tomášom v jednej izbe. S bratom mal veľmi dobrý vzťah a boli si navzájom veľmi blízki. O tom ako ťažko znášal stratu brata svedčí aj jeho status, zverejnený na sociálnej sieti facebook dňa 24.03.2019, t.j. deň po dopravnej nehode. Z dôvodu zhoršujúceho sa zdravotného stavu starých rodičov sa v súčasnosti podujal na ich opatrovanie, pričom pracuje na Mestskom úrade Poltár ako opatrovateľ.
Obaja žalobcovia uvádzali, že od tragickej dopravnej nehody sú vo veľmi zlom psychickom stave, po pohrebe zosnulého na základe zhoršenia zdravotného stavu bola žalobkyňa 1./ nútená vyhľadať pomoc odborného lekára - psychiatričky MUDr. Jany Bahledovej a začať liečbu diagnózy stredne ťažkej depresie s úzkosťou a boli jej nasedené lieky. Žalobca 2./ musel po tragickej nehode taktiež vyhľadať pomoc odborného lekára - psychiatričky MUDr. Agáty Boldižárovej s diagnózou depresívna porucha, fáza ťažkej depresie bez psychotických príznakov.
Podľa žalobcov bolo motorové vozidlo žalovanej 1./, ktorým bola spôsobená škoda v čase vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov povinne zmluvne poistené u žalovaného v 2. rade, poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXX. Z tohto dôvodu si žalobcovia 1./ a 2./ uplatňujú nárok nielen voči vodičke motorového vozidla, ale povinnosť nahradiť spôsobenú škodu má aj žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ podľa § 15 Zákona o povinnom zmluvnom poistení.
Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práva na ochranu osobnosti, konkrétne práva na súkromný a rodinný život žalobkyne 1./ a rozvoj citových väzieb s blízkou osobou, považuje žalobkyňa 1./ sumu vo výške 20.000,-Eur a žalobca 2./ rovnako sumu 20.000,-Eur.

2. Žalovaný v 2.rade sa k podanej žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 26.06.2020, v ktorom prezentoval svoj názor o tom, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do súkromného a rodinného života pozostalých, ku ktorému dochádza usmrtením pri dopravnej nehode, nespadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia, nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých, nie je zahrnutá v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 4 zákona č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pri uvedenom názore vychádzal z aktuálne platnej a účinnej právnej úpravy, ako aj z judikatúry slovenských súdov, ktorá podľa žalovaného 2./ do dnešného dňa nebola prekonaná. Vo svojom písomnom vyjadrení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.04.2011, sp.zn. 4Cdo/168/2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.03.2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 8Cdo/219/2016 a z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, žiadal voči žalovanému 2./ v celom rozsahu žalobu zamietnuť ako neopodstatnenú.
K samotnému nároku uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch neplní reštitučnú, ale iba satisfakčnú funkciu, preto sa mu javí uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy ako neprimerane vysoká. V tomto smere by súd mal podľa žalovaného 2./ zohľadniť aj štandardne priznávané sumy v obdobných konaniach, nakoľko priznávanie nadhodnotených súm titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, by mohlo predstavovať prostriedok neoprávneného obohacovania sa. Poukázal na to, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-Eur je neprimerane vysoká aj vzhľadom na to, že vzájomné vzťahy a ujma spôsobená žalobcom boli v žalobe žalobcami opísané len veľmi všeobecne, pričom žalobca 2./ má trvalý pobyt u starých rodičov ktorých opatruje, hoci v žalobe je uvedené, že sa zdržiava najmä v byte na adrese žalobkyne 1./. Uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy je tiež neprimerane vysoká aj s ohľadom na právnu úpravu odškodňovania obetí úmyselných násilných trestných činov, pričom treba

zohľadniť fakt, že u žalovanej 1./ išlo o nedbanlivostný trestný čin, a preto aj náhrada pri nedbanlivostnom trestnom čine, by mala byť oveľa nižšia ako maximálna náhrada pri úmyselnom násilnom trestnom čine, ktorú zákon č. 274/2017 Zb.z. o obetiach trestných činov upravuje ako sumu 50násobku minimálnej mzdy, t.j. v súčasnosti 29.000,-Eur. Žalobcami požadovaná suma po 20.000,-Eur pre každého zo žalobcov, prevyšujú sumy priznávané súdmi v obdobných prípadoch, dokonca aj v prípadoch , kde boli poškodenými maloleté deti pozostalých.

3. Žalovaná 1./ sa k podanej žalobe vyjadrila písomným podaním doručeným súdu dňa 02.07.2020 v ktorom uviedla, že nepopiera uznanie viny zo spáchania skutku na základe uvedeného trestného rozsudku a už v trestnom konaní vyjadrila úprimnú ľútosť nad tým, čo sa stalo i nad smrťou nebohého F. D.. Rovnako tak týmto vyjadrením opakovane vyjadrila ľútosť, že pri tejto dopravnej nehode vyhasol život človeka, ktorý bol synom a bratom žalobcov. K uplatnenému nároku žalovaná 1./ uviedla, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy nie je jediným rozhodujúcim kritériom len rozsudok o uznaní viny žalovanej 1./ zo skutku na ktorý poukazujú žalobcovia, ale rozhodujúce sú aj okolnosti, za akých došlo k dopravnej nehode s tragickým následkom a aký podiel viny má na tejto dopravnej nehode neb. F. D.. Poukázala na znalecký posudok č. 21/2019 vypracovaný znalcom Ing. Dušanom Kožiakom, znalcom z odboru cestná doprava odvetvie nehody v cestnej doprave, ktorý bol vypracovaný pre potreby trestného konania a ktorý určoval príčinu tragickej dopravnej nehody. V zmysle uvedeného znaleckého posudku sa na dopravnej nehode podieľal neb. F. D. tým, že sa rozhodol na svojom motocykli predchádzať vozidlo vedené žalovanou 1./ v križovatke, kde to nie je dovolené, nedodržal od vozidla vedeného žalovanou 1./ bezpečný odstup a v čase dopravnej nehody jazdil rýchlosťou vyššou, ako bola v mieste dopravnej nehody dovolená. Týmto nesprávnym spôsobom jazdy v križovatke vytváral kolíznu situáciu a ohrozil vozidlo idúce pred ním, t.j. žalovanú 1./. Zo znaleckého posudku tiež vyplýva, že pokiaľ by sa nebohý F. D. na svojom motocykle v čase dopravnej nehody na začiatku reakcie na vozidlo, ktoré viedla žalovaná 1./ pohyboval dovolenou rýchlosťou t.j. 90km/hod. a reagoval by tak ako v čase dopravnej nehody, mohol nehode zabrániť.
Žalovaná 1./ má za to, že aj nebohý F. D., syn a brat žalobcov sa významnou mierou pričinil o zásah do osobnostnej sféry jeho rodiny a dokonca zavinenie nebohého F. D. pri dopravnej nehode je oveľa vyššie ako u žalovanej 1./, čo je v prípade priznania nemajetkovej ujmy podstatnou skutočnosťou.
Žalovaná 1./ vo svojom vyjadrení tiež poukázala na to, že v čase dopravnej nehody mala uzatvorené povinné zmluvné poistenie so žalovaným 2./ ako poisťovateľom a má za to, že povinnosť uhradiť nemajetkovú ujmu má žalovaný 2./ titulom povinného zmluvného poistenia, preto podanú žalobu aj voči nej považuje za nadbytočnú, vytvárajúcu ďalšie zbytočné trovy konania. Uviedla, že z povinného zmluvného poistenia boli vyplatené nároky jednotlivých subjektov, ktoré si ich doposiaľ uplatnili u žalovaného 2/. Jedná sa o nárok žalobkyne 1./, ale aj nárok zdravotnej poisťovne na náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.
Žalovaná 1./ tiež poukázala na skutočnosť, že žalobcovia 1./ a 2./ ju dosiaľ nekontaktovali za účelom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a nemá vedomosť, či tak urobili voči žalovanému 2/.

4. Súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 31.05.2021, na ktorom právny zástupca žalobcov zotrval na podanom návrhu v celom rozsahu, ako aj na všetkých svojich písomných podaniach doručených do súdneho spisu a žiadal rozhodnúť v zmysle petitu žaloby. Prítomní právni zástupcovia žalovaných rovnako zotrvali na svojej právnej argumentácii. Právny zástupca žalovanej 1./ žiadal pri rozhodnutí súdu zohľadniť spoluúčasť nebohého F. D. pri dopravnej nehode, ako aj sociálnu situáciu samotnej žalovanej. Právny zástupca žalovaného 2./ žiadal žalobu voči nemu zamietnuť a naďalej zotrval na svojej argumentácii ohľadne nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného 2./ v tomto konaní.

5. Súd vykonal dokazovanie všetkými stranami navrhnutými dôkazmi, a to oboznámením sa s listinnými dôkazmi doloženými do súdneho spisu, najmä: oznámením o narodení G. D., úmrtným listom F. D., rodným listom F. D., lekárskou správou o vyšetrení Y. D., lekárskou správou o vyšetrení G. D., zverejneným statusom na facebooku žalobcom v 2.rade, oboznámením sa s rozsudkom Najvyššieho súdu SR 3Cdo/301/2012, 8Cdo/219/2016, oznámením o likvidácii poistnej udalosti č. XXXXXXXXXX, pripoj.trestným spisom tunajšieho súdu 22T/115/2019, výsluchom žalobkyne a žalobcu, výsluchom svedkov: Ľ. L., K. G. a A. L. a na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný právny a skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 22T/115/2019 - 442 zo dňa 05.11.2019, ktorý čo do uznania viny a rozhodnutia o treste nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 05.11.2019 a vo

výroku náhrady škody dňa 21.11.2019, bola žalovaná v 1.rade uznaná za vinnú, že dňa 23.03.2019 asi o 11.50hod. po ceste č. III/2715 v smere od obce Rovňany viedla osobné motorové vozidla zn. ŠKODA 105L, evidenčné číslo: PT XXX AG, kde sa plne nevenovala vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho v trojramennej križovatke začala odbočovať vľavo na cestu číslu III/2641 vedúcu do obce Ozdín aj napriek tomu, že v tom čase už bola zľava predchádzaná motocyklom zn. SUZUKI SW 650 evidenčné číslo: PT XXX BA, vedeným po ceste III/2715 v smere od obce Rovňany na obec Málinec, vodičom F. D., v dôsledku čoho došlo k zrážke vozidiel, pričom pri nehode utrpel vodič motocykla, F. D. zranenia, a to úrazovo krvácavý šok pri rozsiahlom krvácaní do podhrudničných dutín z roztrhnutých ľavých pľúc pri zlomeninách rebier, ktorým podľahol na mieste nehody a takým konaním obvinená porušila ustanovenia § 3 ods. 2 písm.a), § 4 ods. 1 písm.c) a § 19 ods. 1 zákona č. 8/2009 Zb.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobila smrť, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol žalovanej 1./ uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmienečným odkladom výkonu trestu a určením skúšobnej doby v trvaní 3 rokov. Zároveň bol žalovanej 1./ uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 3 rokov. Poškodení Bc. N. D., Y. D. a Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. boli so svojim nárokom na náhradu škody odkázaní na civilný proces.

7. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok č. 21/2019, znalcom Ing. Dušanom Kožiakom, znalcom z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave, ktorý určoval príčinu tragickej dopravnej nehody. Uvedený znalec vo vypracovanom znaleckom posudku určil za technickú príčinu vzniku dopravnej nehody súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vodiča motocykla SUZUKI, ktorý vykonával predchádzanie vozidla Š105L v križovatke, kde to nie je dovolené a nesprávnej technike jazdy vodičky vozidla Š105L, ktorá situáciu za svojim vozidlom vyhodnotila nesprávne, v dôsledku čoho začala vykonávať manéver odbočovania vľavo aj napriek tomu, že motocykel SUZUKI sa nachádzal za jej vozidlom v pozdĺžnej vzdialenosti cca 23,6m.
V technike jazdy vodičky vozidla zn. Š-105L (žalovanej 1./) znalec zistil nasledujúce nesprávne prvky: vodička vozidla Š-105L začala odbočovať vľavo v čase cca 1,3sekundy pred zrážkou, kedy sa motocykel zn. SUZUKI jazdiaci rýchlosťou cca 107,8km/h ľavým jazdným pruhom bližšie stredovej deliacej čiary nachádzal vo vzdialenosti cca 23,6m za jej vozidlom. Tým, že s vozidlo začala odbočovať vľavo, došlo k vzniku kolíznej situácie, pretože vodič motocykla SUZUKI jazdiaci rýchlosťou 107,8km/h vo vzdialenosti 23,6m za jej vozidlom (teda nesprávnou technikou jazdy) už nemal možnosť znížiť rýchlosť jazdy tak, aby zostal za vozidlom Š-105L. To, že vodič motocykla SUZUKI neznižuje rýchlosť jazdy mohla vodička vozidla Š-105L vyhodnotiť sledovaním situácie za svojim vozidlom cez spätné zrkadlá počas znižovania rýchlosti, ktoré začala vykonávať v čase cca 8,7sekundy pred zrážkou.
V technike jazdy vodiča motocykla SUZUKI boli znalcom zistené nasledujúce nesprávne prvky: tým, že vodič motocykla SUZUKI sa rozhodol predchádzať vozidlo Š 105L v križovatke, teda v mieste kde to nie je povolené, vytváral kolíznu situáciu, ďalším nesprávnym prvkom v jeho technike jazdy bola skutočnosť, že predchádzanie vozidla Š-105L vykonával takým spôsobom, že nedodržal od neho bezpečný bočný odstup a v čase dopravnej nehody jazdil so svojim motocyklom rýchlosťou vyššou (111,3km/h) ako bola v mieste dopravnej nehody dovolená (90km/h).
Znalec tiež posúdil možnosť zabránenia nehody zo strany vodiča vozidla Š-105L ako aj vodiča motocykla SUZUKI, pričom uviedol, že vodička vozidla Š-105L (žalovaná 1./) mohla dopravnej nehode zabrániť tak, ak by správne vyhodnotila situáciu v spätných zrkadlách a odbočovanie zatáčania vľavo by vykonala až potom, ako ju predíde motocykel SUZUKI. Vodič motocykla SUZUKI mohol dopravnej nehode zabrániť tak, ak by nepredchádzal vozidlo Š-105L v križovatke, ale v čas znížil rýchlosť jazdy tak, aby zastal za vozidlom Š-105L.
Zároveň znalec v predmetnom znaleckom posudku uviedol, že rýchlosť motocykla SUZUKI SW 650 v čase stretu s vozidlo zn. Š-105L bola cca 78km/h a na začiatku nehodového deja cca 111,3km/h. Uvedená rýchlosť nebola primeraná situácii v čase a mieste nehody, pretože touto rýchlosťou motocykel SUZUKI jazdil pred križovatkou vyznačenou zvislou dopravnou značkou upozorňujúcou prednosť v jazde P6 - križovatka s vedľajšou cestou, ktorá bola osadená vo vzdialenosti 176,1m pred križovatkou. Predmetná rýchlosť 111,3km/h bola zároveň vyššia ako najvyššia dovolená rýchlosť v mieste dopravnej nehody 90km/h. Znalec ďalej uviedol, že pokiaľ by vodič motocykla SUZUKI v čase dopravnej nehody na začiatku reakcie na vozidlo Š-105L sa pohyboval najvyššou dovolenou rýchlosťou t.j. 90km/h a reagoval by tak, ako v čase dopravnej nehody (cca 2,5sekundy pred zrážkou, keď vozidlo Š-105L ešte nemenilo smer svojej jazdy doľava - nepredchádzalo stredovú čiaru, čiže nevykonávalo samotný úkon odbočovania doľava a vodič motocykla SUZUKI nemohol ešte rozpoznať, že vozidlo Š-105L mení

smer jazdy doľava) a svoj motocykel brzdil so spomalením cca a=5,5m/sekundu-2, ktoré bolo vyššie ako povolené spomalenie, mohol dopravnej nehode zabrániť.

8. Osobné vozidlo Škoda 105L, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2./. Vzhľadom na existenciu tohto poistného vzťahu bolo zo strany žalovaného 2./ v prospech žalobcov už pred podaním žaloby poskytnuté plnenie vo výške 1875,42 Eur titulom náhrady škody súvisiacej s nákladmi s pohrebom, resp. so zhotovením náhrobného pomníka, sumy 400,50 Eur titulom náhrady škody súvisiacej s úhradou karu a sumy 1563,78 Eur titulom náhrady nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

9. Žalobkyňa 1./ po tragickej dopravnej nehode navštevovala odbornú psychiatrickú ambulanciu MUDr. Jany Bahledovej, pre stredne ťažkú depresívnu fázu s úzkosťou - reaktívnu F 32.1.

10. Žalobca 2./ po tragickej dopravnej nehode navštevoval odbornú psychiatrickú ambulanciu MUDr. Agáty Boldižárovej, pre depresívnu poruchu - fáza ťažkej depresie, bez psychotických príznakov F 32.2.

11. Žalobkyňa 1./ vo svojom výsluchu na pojednávaní konanom dňa 31.05.2021 uviedla, že s manželom sa rozviedla, keď mal nebohý F. 4 roky a odvtedy vychovávala svojich synov sama. Snažila sa im zabezpečovať plnohodnotnú starostlivosť, nakoľko jej bývalý manžel sa o deti zaujímal len sporadicky a finančne prispieval len vo výške určeného výživného. Neskôr, keď mal F. 12 rokov, spoznala svojho terajšieho partnera, ktorý jej s výchovou oboch synov pomáhal. Bol účastný pri všetkých dôležitých životných situáciách a zúčastňoval sa aj rodinných osláv. Fungovali ako rodina v jednom byte a nebohý F. mal s jej druhým synom G. spoločnú detskú izbu. F. študoval na vysokej škole v Banskej Bystrici, Univerzita Mateja Bela, Katedra aplikovaná informatika. Počas tohto štúdia býval na školskom internáte, aj na priváte. Pred nehodou mal priateľku, ich vzťah trval 3 mesiace. Žalobkyňa vo svojej výpovedi tiež uviedla, že po nehode sa jej úplne zmenil život, nedokáže už robiť veci tak ako predtým. Pred nehodou pracovala ako riaditeľka banky, teraz už nedokáže zvládať stresové situácie a ani šoférovať na dlhšie vzdialenosti. Žalobkyňa uviedla, že sumu ktorú si uplatnila považuje vzhľadom na všetky okolnosti za primeranú a potvrdila aj skutočnosť, že si v rámci trestného konania uplatnila skutočnú škodu - a to náklady, ktoré jej vznikli s pohrebom nebohého F..
K vzťahu medzi neb. F. a jej druhým synom G. žalobkyňa uviedla, že mali spolu veľmi dobrý vzťah, bývali v jednej spoločnej izbe, mali spoločné záľuby, trávili spolu všetky spoločné rodinné oslavy aj akcie. Až v roku 2012 jej starší syn G. opustil ich domácnosť, nakoľko sa mu po skončení školy nepodarilo zamestnať a bolo potrebné opatrovať starých rodičov, preto trvalý pobyt má hlásený už u starých rodičov, ktorých aj v súčasnosti opatruje. K nej domov chodí vždy keď má voľno.

12. Žalobca 2./ vo svojom výsluchu na pojednávaní konanom dňa 31.05.2021 uviedol, že s bratom mal veľmi dobrý vzťah a spolu si pomáhali ako vedeli. Chodili spolu von, mali spoločných kamarátov, trávili spolu veľa času a snažil sa ho vždy chrániť ako starší brat. Pokiaľ mal jeho brat voľno a skončil mu semester, vždy sa snažil zamestnať, robil aj kuriéra, takže od rána do večera pracoval, ale cez víkendy, keď mal voľno trávil čas s ním a kamarátmi, prípadne so svojou priateľkou, pokiaľ pricestovala. Po tragickej udalosti začali mať v rodine on aj matka zdravotné problémy a museli vyhľadať odbornú pomoc. Všetko v rodine sa zmenilo, ich život bol úplne iný. Po nehode užíval antidepresíva a prestal s ich užívaním len minulý rok, približne v septembri. Žalobca 2./ uviedol, že jeho brat mal veľmi dobrý vzťah aj s matkou, ktorá sa o nich od malička starala a táto tragédia veľmi vážne zasiahla aj do života matky a s ňou prišli rôzne zdravotné problémy. Matka začala mať problémy v robote a nedokázala sa sústrediť na veci, ktoré predtým bežne robila.

13. Svedok Ľ. L. (partner žalobkyne v 1./) na pojednávaní konanom dňa 31.05.2021 vypovedal, že žil v spoločnej domácnosti so žalobcom i žalobkyňou a neb. F. od jeho 12-tich rokov. Konštatoval, že išlo o harmonický, príjemný rodinný vzťah, všetci si spolu rozumeli a aj on si rozumel nielen s partnerkou, ale aj jej deťmi. Spoločne ako rodina trávili čas aj rodinné oslavy, ktoré spájali vždy s ďalším rodinným príslušníkmi. Svedok uviedol, že neb. F. si robil vodičské oprávnenie už v 17-tich rokoch a on s ním jazdieval, preto môže potvrdiť, že bol zodpovedným vodičom. V Amerike, kde pracoval ako plavčík tiež rozvážal ostatných plavčíkov po Washingtone. Neskôr pracoval ako kuriér a počas tejto práce nemal nijaký dopravný priestupok.
K samotnej dopravnej nehode svedok uviedol, že mu je známe, že motorkári jazdia rýchlejšie, no neb.F. aj napriek tomu dokázal vyhodnotiť situáciu a reagovať na ňu, avšak doplatil na svoju chybu

tým najcennejším čo mal, a to životom. Ihneď večer po tragickej udalosti prišli poskytnúť žalobkyni 1./ psychologickú pomoc aj tzv. Modrí anjeli, no napriek tomu bola noc po nehode v domácnosti hrozná. Situácia bola neúnosná a nezlepšovala sa, žalobkyňa ani žalobca sa nevedeli so situáciou vysporiadať a boli nútení vyhľadať odbornú pomoc. Dvakrát u nich zasahovala aj pohotovostná služba. Situácia v rodine bola zlá.
K vzťahu nebohého F. a matky svedok uviedol, že ich vzťahy boli veľmi dobré a viackrát bol svedkom toho, že neb. F. prišiel len tak bez dôvodu zo svojej detskej izby k matke, podišiel k nej a vystískal ju. Vždy, keď potreboval nejakú podporu a pomoc, obracal sa na matku. S ňou riešil aj osobné veci. Rovnako nebohý F. mal veľmi dobrý vzťah aj so svojim súrodencom, mali sa radi, mali spoločné záujmy, spoločne športovali a hrávali playstation.

14. Svedkyňa K. G. (sesternica žalobkyne v1./) na pojednávaní konanom dňa 31.05.2021 vypovedala, že jej rodina a rodina žalobcov si boli veľmi blízki a ich vzťahy boli od malička nebohého F. veľmi vrúcne a vrelé. Často sa stretávali na spoločných rodinných oslavách. Svedkyňa uviedla, že žalobkyňu táto tragická udalosť veľmi zasiahla, mala psychické problémy a ako rodina nedokázali žalobkyni pomôcť, preto musela vyhľadať odbornú pomoc. Rovnako tak aj žalobca v 2.rade. Svedkyňa tiež uviedla, že správanie žalobcov sa po nehode zmenilo, zostali utiahnutí do seba a hoci sa snažila žalobkyňa nastúpiť aj do práce, každý jej nejakým spôsobom tragickú udalosť pripomínal a bolo to pre ňu veľmi ťažké.

15. Svedok A. L. (kamarát a spolužiak nebohého F. D.) vo svojom výsluchu na pojednávaní konanom dňa 31.05.2021 uviedol, že s neb. F. D. neboli len kamaráti, ale spolu navštevovali aj vysokú školu a počas štúdia spolu bývali. Svedok uviedol, že Tomáš veľmi často rozprával o svojej rodine, že sa na nich teší. Domov chodieval každý víkend, pretože bol na svoju rodinu veľmi naviazaný, hlavne na brata a matku, ale aj na partnera pani Perenčayovej. Vie, že tragická nehoda veľmi zasiahla do života žalobcov, bolo to pre nich neopísateľné a museli vyhľadať odbornú pomoc.

16. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

18. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

19. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

21. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

22. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ Zákon o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

23. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP , poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

24. Podľa § 4 ods. 4 Zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 15 ods. 1 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)

26. Súd po vykonanom dokazovaní a vychádzajúc z uvedených ustanovení právnych predpisov dospel k názoru, že žaloba žalobcov je čiastočne dôvodná. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná 1./ ako vodička motorového vozidla Škoda 105L v trojramennej križovatke začala odbočovať vľavo na cestu č. III/2641 vedúcej do obce Ozdín aj napriek tomu, že v tom čase už bola zľava predchádzaná motocyklom zn. SUZUKI SW 650 vedeným po ceste č. III/2715 v smere od obce Rovňany do obce Málinec vodičom F. D., v dôsledku čoho došlo k zrážke vozidiel, pričom pri nehode utrpel vodič motocykla F. D. zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým na mieste nehody podľahol.
Uvedená tragická dopravná nehoda bola trestnoprávne prejednaná Okresným súdom Lučenec v konaní sp.zn. 22T/115/2019, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 05.11.2019 uznal žalovanú 1./ vinnou z toho, že inému z nedbanlivosti spôsobila smrť, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmienečným odkladom výkonu trestu a určením skúšobnej doby v trvaní 3 rokov. Zároveň jej bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 3 rokov.
Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že obaja žalobcovia si uplatnili nárok vo výške 20.000,-Eur, ktorý považovali za primeraný a po právnej stránke ho odôvodnili odkazom na ustanovenie § 11 v spojení s § 13 Občianskeho zákonníka, teda titulom ochrany osobnosti pozostalej osoby.

27. Judikatúra nižších súdov ako aj judikatúra Najvyššieho súdu SR je už ustálená v tom smere, že súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním napĺňajúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Tento jednotný právny názor prezentoval Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach napr. v rozsudku sp.zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, v rozsudku sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, v rozsudku sp.zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.09.2013.
Koncepcia ochrany osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, nevyžaduje sa teda zavinenie zodpovednostného subjektu, ktorý zasiahol do práva na ochranu osobnosti. Zákon poskytuje ochranu len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Ďalšou podmienkou je, že neoprávnený zásah musí byť objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby. Je nevyhnutná tiež príčinná súvislosť medzi správaním sa zodpovednostného subjektu a ohrozením alebo porušením osobnostného práva. Ak sú tieto predpoklady dané, má fyzická osoba podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba), aby sa odstránili následky už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a aby bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie (satisfakčná žaloba). Pokiaľ nie je zadosťučinenie podľa § 13

ods. 1 Občianskeho zákonníka postačujúce, má fyzická osoba podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na nemajetkovej ujmy v peniazoch.

28. Súd je v zmysle § 193 CSP viazaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 22T/115/2019 - 442, ktorým bolo ustálené, že bol spáchaný prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, čím bola z nedbanlivosti spôsobená smrť nebohého F. D. a tiež kto je za jeho usmrtenie zodpovedný. V zmysle konštantnej judikatúry (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo 223/2016 zo dňa 26.01.2017, R22/1979), je súd viazaný aj vinou v zmysle jej právnej a skutkovej zložky, ako aj formou zavinenia. Konanie žalovanej 1./ bolo právoplatným trestným rozsudkom vyhodnotené ako nedbanlivostné konanie, a teda je zrejmé, že zásah žalovanej 1./ do osobnostných práv žalobcov, do práva na ochranu súkromia a rodinného života bol preto neoprávnený. Tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti žalobcov, keďže natrvalo narušil právo žalobkyne a žalobcu udržiavať a rozvíjať rodinný vzťah spolu so synom u žalobkyne 1./ a bratom u žalobcu 2./. Žalobcom tak vzniklo právo domáhať sa ochrany osobnostných práv v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka.
Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaná 1./ spôsobila tento neoprávnený zásah svojim konaním, je teda pôvodcom zásahu, a preto aj pasívne vecne legitimovanou v konaní o ochranu osobnosti žalobcov, do ktorých osobnostných práv neoprávnene zasiahla. Súd sa preto nestotožňuje s argumentáciou žalovanej 1./ o tom, že nie je pasívne vecne legitimovanou, nakoľko motorové vozidlo ktorým došlo k dopravnej nehode, bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného 2./, a preto je žaloba voči nej nadbytočná. Pasívna legitimácia žalovanej 1./ vyplýva z § 420 Občianskeho zákonníka, § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 420 Občianskeho zákonníka totiž žalovaná 1./ zodpovedá za škodu spôsobenú dopravnou nehodou a podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá tým, že neoprávnene zasiahla do práva žalobcov podľa § 11 Občianskeho zákonníka na ochranu ich súkromia tvoreného ich rodinným životom so synom a bratom.

29. Rovnako súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného 2./ týkajúcu sa pasívnej vecnej legitimácie, na ktorej primárne zameral svoju obranu s poukazom na citované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré už riešili otázku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2./. Počas celého konania zotrval na názore, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Súd sa s takýmto právnym názorom nestotožňuje a má za to, že žalovaným v 2.rade uvádzaná judikatúra a ním prezentovaný názor je už prekonaný a v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, z obsahu ktorého okrem iného vyplýva (konkrétne z bodu 23 tohto súdneho rozhodnutia, kde odkazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR - uznesenie z 11.10.2016, sp.zn. III.ÚS 666/2016), že: pojem „škoda“ použitý v zákone č.381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom v maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy: 1. krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2. tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.
V bode 24 tohto súdneho rozhodnutia je zároveň konštatované, že tento senát Najvyššieho súdu SR za stavu vyslovenia sa už ústavným súdom spôsobom opísaným pod bodom 23 považuje za nepredstaviteľné, aby tu existoval ešte priestor na opätovné zaoberanie sa príslušnou otázkou zo strany Veľkého senátu Najvyššieho súdu. Vzhľadom na to teda ustálil, že neprichádza do úvahy predloženie veci Veľkému senátu ani s poukazom na existujúce rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. sp.zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/101/2012.
Konkrétne v bode 25 tohto rozhodnutia je ďalej uvedené, že podľa názoru tohto senátu Najvyššieho súdu, je v tejto veci potrebné zovšeobecniť tak, že senát Najvyššieho súdu, ktorý pri rozhodovaní dospeje k právnemu názoru odlišnému od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu Najvyššieho súdu, nemá povinnosť (a ani možnosť) postúpiť vec Veľkému senátu Najvyššieho súdu, ak právny názor odkláňajúci sa od skoršieho právneho názoru Najvyššieho súdu vyslovil už Ústavný súd.
Na základe vyššie uvedeného súd konštatuje, že sa v plnej miere stotožňuje s právnym názorom citovaného súdneho rozhodnutia, podľa ktorého pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom „škoda“, použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do ich osobnostných práv spočívajúcich v zásahu do práva na súkromie

a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy tohto zákona je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti.
S poukazom na vyššie konštatované súd právne uzatvára, že bez akýchkoľvek ďalších pochybností mal za to, že je daná pasívna legitimácia tak u žalovanej 1, ako u žalovaného 2./, preto námietky ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitimácie zo strany žalovanej 1./, ako aj žalovaného .2/ považoval za nedôvodné.

30. Žalobkyňa 1./ a žalobca 2./ si žalobou uplatnili materiálnu satisfakciu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu zásahu do ich osobnostných práv. Podmienkou priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce len subjektívne pocity, ale aj objektívne hľadisko, teda to, či predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vníma aj každá iná fyzická osoba.
Hĺbka a intenzita zásahu do súkromia žalobcov vyplynula z toho, že žalobkyňa 1./ ako matka stratila svojho syna, s ktorým celý život žila v spoločnej domácnosti a od jeho útleho veku ho vychovávala bez opatery a pomoci otca dieťaťa a žalobca 2./ stratil svojho brata, s ktorým si boli veľmi blízki a na seba naviazaní, s ktorým spoločne vyrastali v jednej detskej izbe, vzájomne si pomáhali a mali spoločné záujmy i priateľov. Súd preto nemá pochybnosť o tom, že smrť blízkeho človeka takouto závažnou ujmou, ktorá odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy, a teda materiálnej satisfakcie je, nakoľko smrť je ujmou, ktorá je trvalá, nezvrátiteľná a nenapraviteľná. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá značná nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých ochrana osobnosti bola porušená zásahom s neodstrániteľnými následkami.

31. Zákon ani iný právny predpis nestanovuje maximálnu sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a rozhodnutie o tomto nároku je tak plne ponechané na úvahe súdu. To znamená, že žiadna maximálna ani minimálna hranica výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je určená, a teda výšku náhrady v peniazoch posúdi súd so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, pretože ani úvaha súdu v danom smere nemôže byť svojvoľná. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určuje, pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy dve kritériá: 1.závažnosť vzniknutej ujmy a 2.okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Ad 1: Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, súd prihliadol na to, že vzniknutá ujma (úmrtie blízkeho člena rodiny) je trvalá a tento stav je nezvrátiteľný a nenapraviteľný.
Ďalšie kritériá pre určenie výšky nemajetkovej ujmy treba hľadať tak na strane poškodených - pozostalých príbuzných, ako aj na strane samotného škodcu, teda zodpovednej osoby. U pozostalých súd skúmal najmä intenzitu vzťahu žalobcov s neb. F. D., rovnako prihliadol aj na vek nebohého a pozostalých príbuzných, ako aj zmenu aká nastala v ich rodine po tragickej udalosti. Tragická dopravná nehoda ukončila život mladému človeku vo veku 23 rokov, ktorý mal všetky predpoklady viesť v budúcnosti úspešný život. Je nepochybné, že pre žalobkyňu ako matku bola smrť jej syna otrasným zážitkom, ktorý výrazne zasiahol aj do jej duševného zdravia, čo žalobkyňa 1./ preukázala predložením lekárskych správ z psychiatrickej ambulancie, ktorú po tejto udalosti bola nútená vyhľadať a viedol k hlbokému a trvalému smútku. Je tiež nepochybné, že žalobkyňa ako matka tým zostala ochudobnená o momenty, ktoré sú pre rodiča vo vzťahu k svojmu dieťaťu kľúčové (promócia, svadba, možnosť dožiť sa vnúčat). Závažnosť vzniknutej ujmy tiež vyplýva z toho, že citové väzby medzi žalobkyňou v 1. rade a jej synom boli hlboké a intenzívne a usmrtením syna žalobkyne došlo k trvalému pretrhnutiu medziľudských väzieb medzi ňou a jej synom v rámci rodinného života, ktorý s nebohým F. D. zdieľala a ktorého vychovávala od jeho narodenia. Silné citové puto a väzbu medzi matkou a jej synom potvrdili všetci vypovedajúci svedkovia, preto súd nemal nijakú pochybnosť o tom, že tento zážitok hlboko zasiahol do života žalobkyne 1./ a táto neodstrániteľná ujma viedla u žalobkyne 1./ k ľudsky prirodzenému smútku, ktorý pretrváva až do súčasnosti, čo bolo evidentné aj pri jej výsluchu na pojednávaní, kedy nedokázala udržať slzy a súvisle odpovedať na položené otázky a možno predpokladať, že s týmto smútkom sa žalobkyňa 1./ ako matka nemusí vysporiadať nikdy. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody sa súdu nemajetková ujma vo výške 20.000,-Eur, ktorú si žalobkyňa 1./ ako matka uplatnila, javí ako primeraná.
Ad 2: Druhým kritériom pre priznanie nemajetkovej ujmy sú okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, tzn. že výšku nemajetkovej ujmy ktorú súd napokon žalobkyni 1./ priznal, ustálil nielen v závislosti od závažnosti vzniknutej ujmy na strane žalobcov, ale aj na základe okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, teda skúmal i mieru zavinenia na strane nebohého F. D..

Právoplatný rozsudok v trestnom konaní ustálil vinu žalovanej 1./ na tragickej dopravnej nehode čo však neznamená, že súd v civilnom konaní pri určení výšky nemajetkovej ujmy nie je povinný sa zaoberať aj otázkou, do akej miery a v akom rozsahu sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby, v tomto prípade nebohý F. D. (rozsudok NS SR z 21.03.2019, sp.zn. 3Cdo/66/2018) .
Pri ustálení miery zavinenia a spoluúčasti na tragickej nehode zo strany neb. F. D. súd vychádzal zo znaleckého posudku č. 21/2019, ktorý bol vypracovaný znalcom Ing. Dušanom Kožiakom pre potreby trestného konania. V uvedenom znaleckom posudku síce znalec mieru toho-ktorého účastníka dopravnej nehody nevyjadruje v percentuálnej výške, no špecifikuje akým spôsobom sa podieľal každý z účastníkov dopravnej nehody na vzniknutej situácii:
Žalovaná 1./ sa podľa znalca na dopravnej nehode podieľala tým, že nesprávne vyhodnotila situáciu za svojim vozidlo cez spätné zrkadlá počas znižovania rýchlosti a odbočovania na križovatke.
Nebohý F. D. sa podľa znalca podieľal na dopravnej nehode tým, že:
a) sa rozhodol predchádzať vozidlo v križovatke, čím vytváral kolíznu situáciu, teda predchádzal vozidlo v mieste, kde predchádzanie nie je povolené
b) pri predchádzaní vozidla škody 105L nedodržal od neho bezpečný bočný odstup, čo je nesprávna technika predchádzania
c) v čase dopravnej nehody jazdil so svojim motocyklom rýchlosťou vyššou, ako bola v mieste dopravnej nehody dovolená, t.j. rýchlosťou 113,3km/hod.
V uvedenom znaleckom posudku tiež znalec jednoznačne konštatuje, že pri najvyššej povolenej rýchlosti t.j. 90km/hod., by nebohý F. D. dokázal ubrzdiť a správne vyhodnotiť situáciu vzniknutú v križovatke, čím by došlo k zabráneniu kolízie a tragickej nehode.
Vychádzajúc zo znaleckého posudku a záverov znalca, ustálil súd mieru zavinenia neb. F. D. na vzniknutej nehode 75% a spoluúčasť žalovanej v 1.rade na vzniknutej tragickej dopravnej nehode 25% a tieto premietol aj do konečného priznania nemajetkovej ujmy u žalobkyne 1./. Z vyššie uvedeného znaleckého posudku je totiž zrejmé, že miera zavinenia nebohého F. D. bola vyššia ako u žalovanej 1./, a to v pomere 1:3 (znalec stanovil jedno pochybenie u žalovanej1./ a tri u nebohého F. D.Y.A.), preto percentuálnu mieru zavinenia žalovanej 1./ stanovil súd na 1, t.j. 25%.
Výšku nemajetkovej ujmy 20.000,-Eur, ktorú žalobkyňa v 1.rade požadovala a ktorú súd ustálil ako primeranú vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, znížil o mieru zavinenia neb. F. D. na vzniknutej nehode, a teda priznal žalobkyni 1./ len 25% z uvedenej sumy 20.000,-Eur, ktorá vyjadruje mieru spoluúčasti žalovanej 1./ na vzniknutej dopravnej nehode.

32. Žalobca v 2.rade si žalobou uplatnil výšku nemajetkovej ujmy rovnako vo výške 20.000,-Eur ako jeho matka a aj v tomto prípade súd skúmal obidve kritériá, t.j. závažnosť vzniknutej ujmy, aj okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že vzťah medzi neb. F. D. a žalobcom 2/ bol nadštandardný, súrodenci si boli navzájom oporou, mali spoločné záujmy a aktivity, v detstve zdieľali jednu spoločnú detskú izbu a po odchode otca v ich útlom veku boli na seba ešte viac citovo naviazaní. Tragickou nehodou stratil žalobca 2./ svojho mladšieho brata, ktorého mal potrebu ako starší ochraňovať a tým navždy možnosť realizovať s ním vzájomné životné plány, prežívať každodenné činnosti, ktoré spoločne vykonávali a aj do budúcnosti byť si vzájomnou oporou. Veľkú výpovednú hodnotu o silnom súrodeneckom pute medzi žalobcom 2./ a nebohým F. D. mal pre súd status, ktorý zverejnil žalobca 2./ na svojom facebookovom profile bezprostredne po tragickej dopravnej nehode a ktorý je silným citovým vyznaním súrodeneckej lásky a tiež autentickým prejavom bolesti a smútku žalobcu 2./ nad stratou svojho mladšieho brata. Silné súrodenecké puto pred súdom potvrdili všetci vypovedajúci svedkovia, ako aj skutočnosť, že žalobca 2./ sa sám nedokázal so smútkom vysporiadať a bol nútený vyhľadať odbornú pomoc. Z predloženej lekárskej správy od MUDr. Boldižárovej súd zistil, že táto tragická udalosť naozaj vo významnej miere zapôsobila na psychické zdravie žalobcu 2./ u ktorého psychiatrička diagnostikovala depresívnu poruchu - fázu ťažkej depresie a na preklenutie ťažkého obdobia smútku bola potrebná aj medikamentózna liečba.
Neb. F. D. bol zároveň jediným bratom žalobcu 2./, žiadnych ďalších súrodencov už žalobca 2./ nemá, a teda aj túto okolnosť súd pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil. Adekvátnu výšku nemajetkovej ujmy v danom prípade ustálil na sume 16.000,-Eur, teda nižšej ako u žalobkyne 1./ ako matky, nakoľko je toho názoru, že citová väzba medzi súrodencami nie je nikdy tak trvalá a pevná ako medzi matkou a jej dieťaťom a rovnako tak smútok zo straty i keď jediného a veľmi blízkeho súrodenca je neporovnateľný so stratou dieťaťa, ktorú prežíva matka. Tiež prihliadol na okolnosť, že žalobca 2./ už v roku 2012 opustil spoločnú domácnosť, t.j. v čase nehody nežil s neb. F. D. v jednej domácnosti, i keď sa v čase voľna do domácnosti matky pravidelne vracal, preto zdieľanie spoločných záujmov a aktivít bolo týmto odchodom žalobcu 2./ a nástupom nebohého F. D. na štúdium v Banskej Bystrici do značnej miery redukované.

Z tohto dôvodu sa súdu javí nemajetková ujma 16.000,-Eur ako výška peňažnej satisfakcie s ohľadom na dané okolností v súlade s požiadavkou spravodlivosti, ktorú následne ponížil prihliadnuc na mieru zavinenia neb. F. D. na vzniknutej dopravnej nehode, a teda priznal žalobcovi v 2.rade 25% zo sumy 16.000,-Eur, t.j. 4.000,-Eur.

33. Súd v konaní napriek žiadosti žalovanej 1./ neprihliadol na jej nedostatočné majetkové pomery, nakoľko má za to, že aj nedostatočné majetkové pomery žalovanej 1/, ktorá je v súčasnosti na materskej dovolenke a jej príjem je minimálny, nemôžu byť na ťarchu žalobcov ako poškodených, najmä za situácie, keď došlo už k ustáleniu rozhodovacej praxe vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii poisťovne v takomto type súdnych sporov, resp. ohľadne právneho názoru, že aj náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd má byť krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu.

34. Po vyhodnotení všetkých okolností a dôkazov jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti súd priznal žalobcom peňažnú satisfakciu s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu tak, ako je uvedené vo výroku tohto súdneho rozhodnutia, t.j. žalobkyni 1./ priznal sumu vo výške 5.000,-Eur a žalobcovi 2./ vo výške 4.000,-Eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu jednotlivých žalobcov zamietol. V priznanej výške peňažnej satisfakcie súd zohľadnil spoluúčasť neb. F. D. na dopravnej nehode a súdom ustálenú výšku nároku peňažnej satisfakcie, ktorú súd považoval za primeranú, krátil 75%, ktorými sa podieľal na dopravnej nehode sám nebohý F. D..
V závere súd podotýka, že hodnota ľudského života sa nedá jednoznačne vyčísliť peňažným plnením a rovnako tak strata dieťaťa pre matku, resp. strata jediného súrodenca a teda strata, ktorú utrpela matka ako aj brat nebohého zostane navždy nenahraditeľná, avšak pre účely tohto súdneho konania bolo nevyhnutne vyčísliť nárok v určitej výške tak, aby sumy priznané žalobcom v tomto konaní zmiernili ich stratu, ktorú v dôsledku tragickej dopravnej nehody utrpeli a ktorá sa pri zohľadnení všetkých individuálnych okolností javí ako spravodlivá a postačujúca.
Pokiaľ žalovaný 2./ poukazoval na neprimeranú výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy odkazujúc na rôzne citované rozhodnutia iných súdov v určení nemajetkovej ujmy, súd má za to, že rovnako je možné nájsť aj iné súdne rozhodnutia, v ktorých sú výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy oproti rozhodnutiam, ktoré uvádza žalovaný 2./ vyššie, resp. porovnateľné s tými, ktoré boli priznané súdom v tomto konaní, pričom súd zdôrazňuje skutočnosť, že v každom súdenom prípade je potrebné vždy prihliadnuť na osobitosť daného konania, spôsob prežívania smútku pozostalými príbuznými aký vplyv mala tragická udalosť na ich život, ako aj na individuálne okolnosti za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo, pričom výšku náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné paušalizovať. Z nijakých súdnych rozhodnutí nie je možné vyvodiť objektivizovateľný trend toho, aká výška náhrady nemajetkovej ujmy je tou správnou a primeranou.

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol analogicky v zmysle § 255 ods. 1 CSP na základe zásady úspechu. Nový civilný kódex už neobsahuje ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016, podľa ktorého, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pričom základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. V prejednávanej veci výška plnenia, t.j. uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisela od úvahy súdu. Žalobcovia nemohli predvídať výšku plnenia, ktorú im súd rozsudkom prizná, keďže to záviselo od úvahy súdu. Rozhodujúcou je preto skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcov, v dôsledku čoho vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a teda žalobkyňa 1./ a žalobca 2./ boli úspešní v merite veci. Samotnú výšku priznanej náhrady

nemajetkovej ujmy preto treba vnímať ako podružnú, teda vedľajšiu, nemajúcu vplyv na ustanovenie rozsahu náhrady trov konania žalobcov. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100% s tým, že pri rozhodnutí o konkrétnej výške náhrady trov konania súd bude vychádzať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta z výšky súdom priznaného plnenia, ktoré bolo vo vzťahu k jednotlivým žalobcom diferencované. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS56/2017 zo dňa 08.02.2017 z ktorého vyplýva, že ani nová právna úprava v podobe Civilného sporového poriadku nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodnej ako podľa doterajšej úpravy.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, Dr. Herza 14 písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP , odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.